

Morseova abeceda

Historie a využití

Jedná se o kód vymyšlený americkým vynálezcem Samuelem Morsem. Kóduje znaky latinské abecedy, číslice a speciální znaky do kombinací krátkých a dlouhých signálů, které je možné snadno přenášet na dálku.

Morseovka se používala na celém světě k vysílání a příjmu zpráv telegrafem (elektrický signál po drátech), nebo radiotelegrafem (přenos radiovými vlnami). V pozdější době byly tyto způsoby komunikace nahrazeny telefony, dálnopisem a v současné době také internetovými službami. Morseovka je však stále používána pro svou nenáročnost na způsob signalizace v nouzových případech, při výcviku vojáků, námořníků, skautů a podobně.

Použití pomocných slov

Pomocná slova slouží jako mnemotechnická pomůcka pro začátečníky. Jsou však nevhodné pro případy, kdy je vyžadována vysoká rychlost příjmu znaků, např. v armádě.

V této metodě je každému písmenu abecedy přiřazeno slovo nebo slovní spojení. Počáteční písmeno vždy ukazuje, ke kterému písmenu abecedy se příslušná pomůcka váže a délkou slabik usnadňuje zapamatování vlastního kódu.

Například pro písmeno „A“ existuje pomocné slovo „akát“. Slovo rozdělíme na dvě slabiky „a - kát“. Poté přiřadíme krátké slabice tečku, dlouhé slabice čárku a dostaneme následující kód „•-“.

Zápis kódu

Pokud potřebujeme zakódovanou zprávu zapsat, dáváme pro zjednodušení následujícího luštění mezi jednotlivá písmena, číslice, slova či věty lomítka. Na konec znaku píšeme jedno lomítka, na konec slova píšeme dvě lomítka a na konec věty tři lomítka. Výsledná zpráva poté může vypadat například takto:

.-/.../---/.---//...-/.../../---/-./...//---...-///

Morseovu abecedu není nutné zapisovat pouze pomocí teček, čárek a lomítek, každý může zapojit svoji představivost a použít jiný způsob:

Znak	Kód	Pomocné slovo	Znak	Kód
A	• -	akát	1	• - - - -
B	- • • •	blýskavice	2	• • - - -
C	- • - •	cílovníci	3	• • • - -
D	- • •	dálava	4	• • • • -
E	•	erb	5	• • • • •
F	• • • •	filipíny	6	- • • • •
G	- - •	grónská zem	7	- - • • •
H	• • • •	hrachovina	8	- - - • •
CH	- - - -	chléb nám schází	9	- - - - •
I	• •	ibis	0	- - - - -
J	• - - -	jasmín bílý		
K	- • -	krákorá		
L	• - • •	lupineček		
M	- -	mává		
N	- •	nástup		
O	- - -	ó náš pán		
P	• - - •	papírníci		
Q	- - • •	kvílí orkán		
R	• • •	rarášek		
S	• • •	sekera		
T	-	trám		
U	• • -	učení		
V	• • • -	vyučení		
W	• • -	wagón klád		
X	- • • -	xénokratés		
Y	- • - -	ý se strácí		
Z	- - • •	známá žena		

Znak	Kód
,	- - • • - -
;	- • - - - •
!	- - • • • -
?	• • - - • •
:	- - - • • •
-	- • • • • -
=	- • • • -
„	• - • • • •
/	- • • • •
(- • - - - -
@	• - - - - •